

Arhitectura calculatoarelor

(curs 6 - 56)

2.3.2. Sumator Carry-Skip

→ Din ecuația de generare a transportului :

$$C_{j+1} = G_{i,j} + P_{i,j} \cdot C_i$$

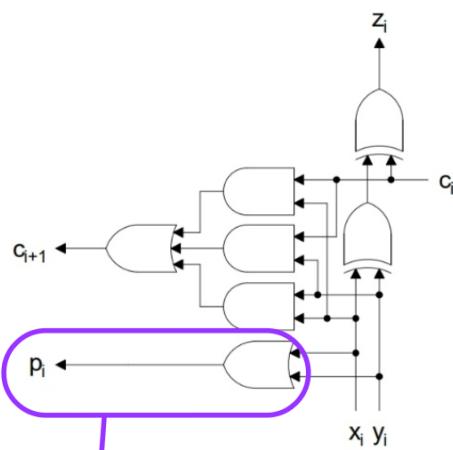
variabila de propagare la nivel de bloc se obține mai simplu.

→ $P_{i,j}$ este mai ușor de calculat

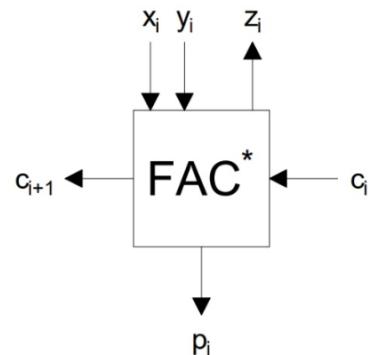
→ Se ignoră $G_{i,j}$ pentru că este mai ușor de calculat carry-ul pe partea cealaltă.

Potem aplica principiile la celula Full Adder Cell, dar vom pierde din vedere situația în care $C_i = 0$.

În consecință, celula FAC va fi extinsă cu logică pentru generarea variabilei p_i la nivel de rang binar, ca în figura de mai jos:

Simbol :

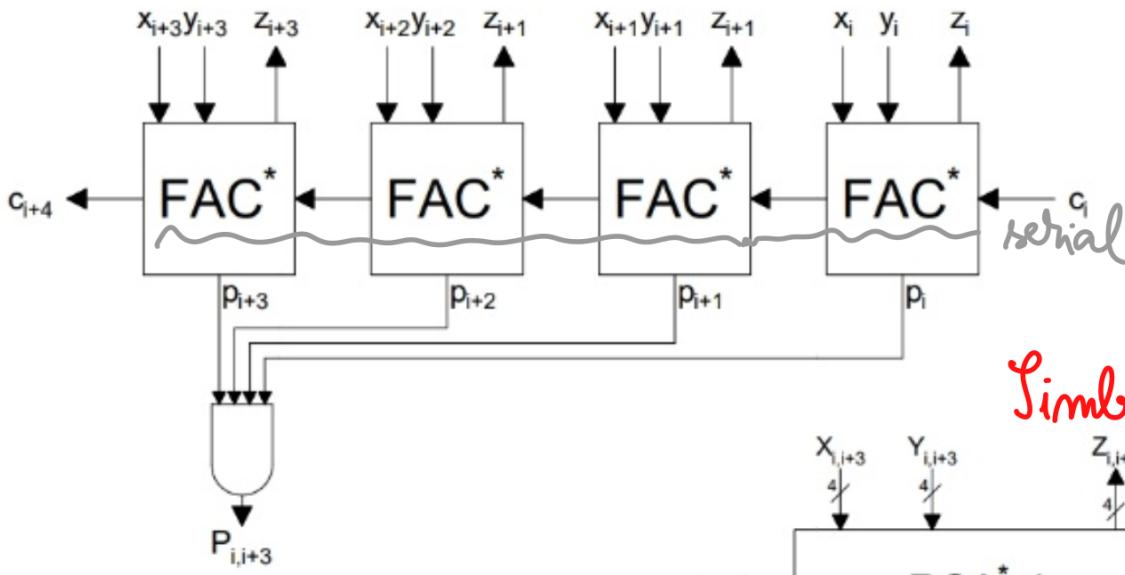

este singura modificare față de celula FAC

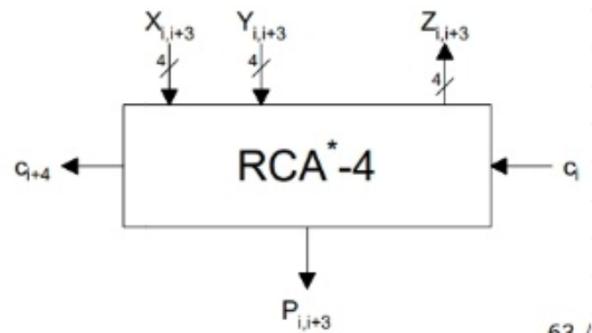
→ bitul de propagare p_i

Utilizând celule FAC*, se poate construi un segment RCA care generează variabila de propagare la nivelul întregului bloc de ranguri:

Segment RCA* pe 4 biți

Simbol:

→ Toate ieșirile de propagare sunt aggregate (de la p_i la p_{i+3})
Se obține astfel variabila de propagare la nivel de bloc $P_{i,i+3}$

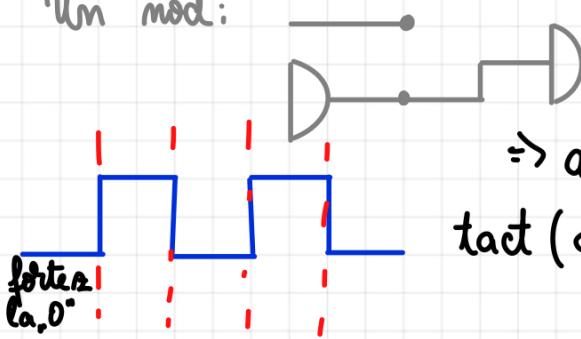
→ Dacă $c_i = 1$ } $P_{i,i+3} = 1 \Rightarrow c_{i+4} = 1$

Această metodă de a activa c_{i+4} este mai rapidă decât dacă am lăsa transportul să se propage serial (el săricum o va face, deoarece există conexiuni de la un tranzistor altul)

CMOS pre-discharging

→ celălalt element care poate aduce accelerarea
→ modalitate de proiectare a unei arhitecturi prin care un set de moduri sunt aduse la valoarea 0 înainte de începerea calculelor

Un mod:

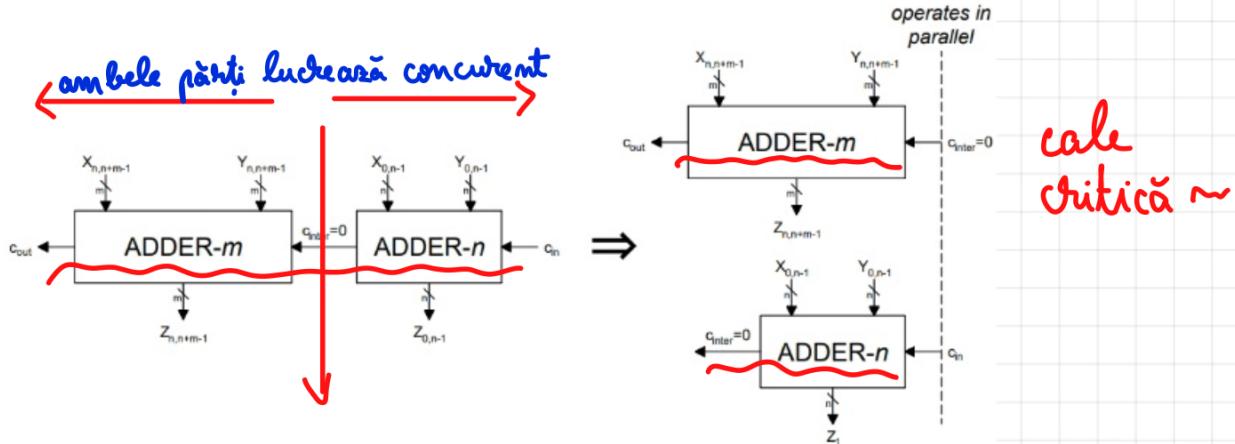

⇒ această operatie se bazează pe semnalul de tact (devin "0" de la frontul crescător)

Pentru sumatorul Carry Skip (CSKA)

→ toate semnalele transport inter-rang sunt prevenite cu CMOS pre-discharge

- ⇒ dacă valoarea finală, corectă, a unui transport este 0, ea va fi calculată corect de la momentul inițial.

Sumator pe $n + m$ biti

$c_{\text{inter}} = \text{transport intermediar } (c_m) \rightarrow 0 \Rightarrow c_{\text{inter}} \text{ a fost corect de la } 0!$

Pentru ca acest transport intermediar să aibă valoarea 1, în condiția în care toate transporturile anterioare sunt încă în curs de calcul, trebuie să am:

$$x_{m-1} = y_{m-1} = 1 \Rightarrow c_{\text{inter}} = 1$$

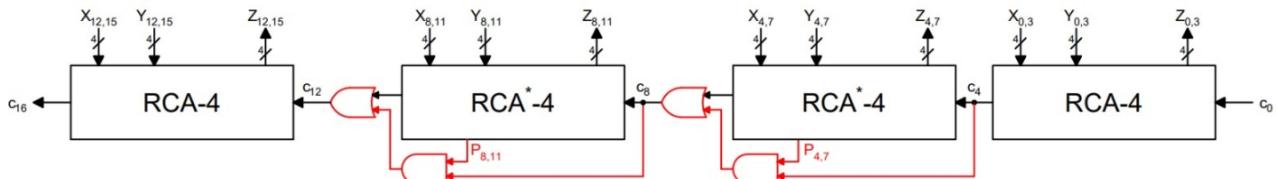
! În orice altă situație trebuie să aștept să ajung la calcularea lui

Cele 2 sumatoare lucrătoare concurrent devorează ADDER-m nu mai trebuie să aștepte 2nd pîmă când îl obțin pe c_{inter} (dacă valoarea lui corectă este 0)
 $\Rightarrow$ Calea critică nu mai este $2(m+n)d$ ci

$$2 \cdot \max(m, n)d \Rightarrow \text{performanță scăzută}$$

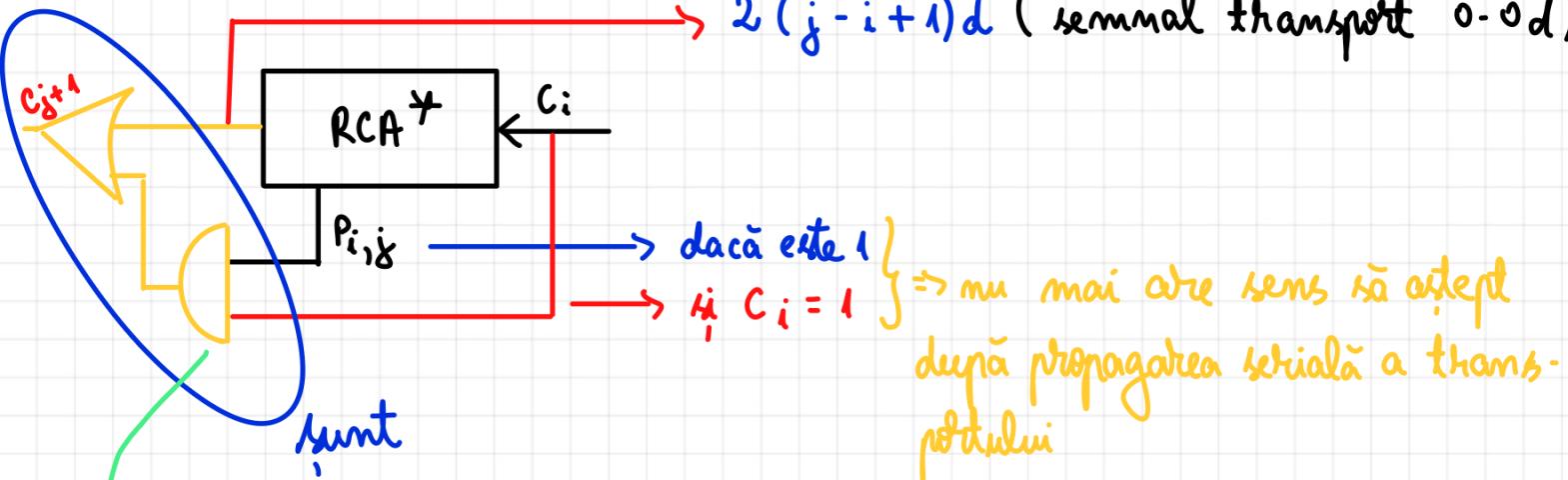
Arhitectura unui sumator Carry Skip (CSKA) pe 16 biti

→ Pentru blocurile RCA* este utilizată logica de şunt („ship logic”, trasată cu roşu) → facilitează propagarea transportului peste întregul bloc

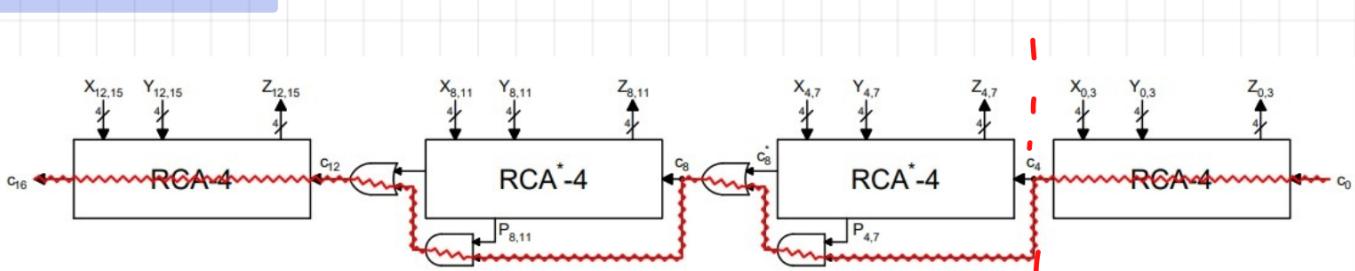
Logica de şunt

$2(j-i+1)d$ (semnal transport 0-0d)

! Dacă $C_i = 0 \Rightarrow$ transportul se va propaga serial (există, fiind caz defavorabil)
 $\rightarrow +1d$ dacă $P_{i,j} = C_i = 1 \Rightarrow$ Pot obține C_{j+1} după $+2d$

Calea critică

Teorema: de ce folosește calea critică logica de şunt?

Demostrație: cazul cel mai defavorabil de propagare a semnalelor necesită ca toate semnalele transport să aibă valoarea 1 (un transport de valoare 0 fiind corect de la momentul 0d, desparte sumatorul în 2 sumatoare mai scurte care vor opera concurrent ⇒ cale critică mai scurtă)

→ în mod cert, lungimea ar fi mai mare dacă propagă în mod serial

Semnalul de transport c_8 are expresia:

$$c_8 = \frac{c_8^*}{+1d} + \frac{p_{4,7} \cdot c_4}{+1d} \rightarrow \text{preferat pt. viteză}$$

$\ominus$ considerăm 1

$\diamond$ $c_4 = 1$ pentru a nu desparti sumatorul în două părți care vor opera concurrent

Dar și $p_{4,7}$ ar trebui să aibă valoarea 1. Demonstrăm că învechii nu se poate.

$\diamond$ Pentru a evita logica de sunt, se impune $p_{4,7} = 0$. Însă:

$$p_{4,7} = p_4 \cdot p_5 \cdot p_6 \cdot p_7 = 0$$

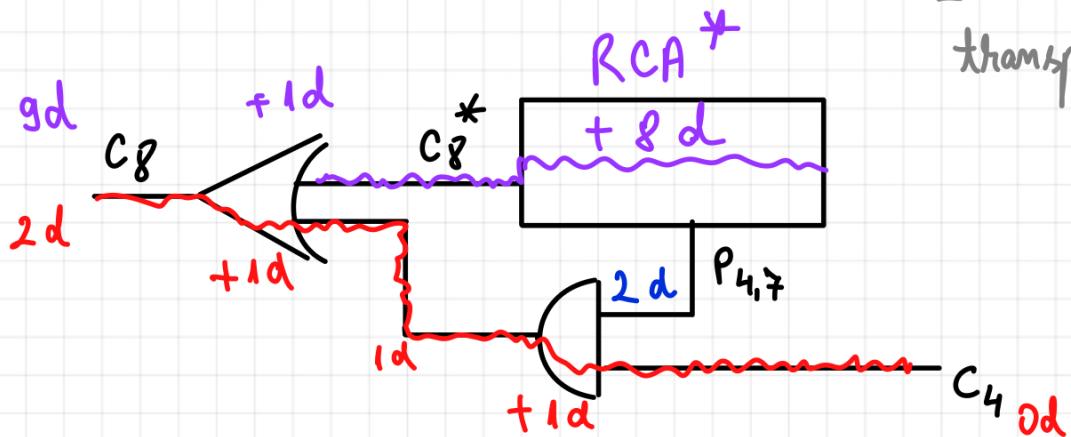
$\Rightarrow \exists$ minim un p_i , cu $i \in [4, 7]$, pentru care $p_i = 0$

—————> Pentru acel indice se poate scrie:

$$p_i = x_i + p_i = 0 \Rightarrow x_i = y_i = 0$$

$\Rightarrow c_{i+1} = 0$ (indiferent de c_i)

[Orice c_i ar avea, nu pot genera transport, $s_{max} = 0 + 1 = 1 \downarrow c_i$]

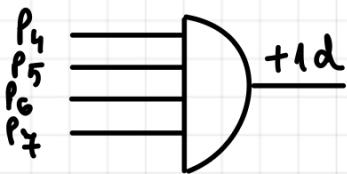

Logica de sunt oferă propagarea mai rapidă a transportului:

- ▶ prin sunt, transportul are întârzierea $2d$: poarta și urmată de poarta SAU finală
- ▶ prin RCA, transportul are întârzierea $9d$: $8d$ pentru RCA urmat de poarta SAU finală

Întârzierea $p_{4,7}$ nu a fost luată în considerare deoarece propagate-urile se calculează după $1d$ (dim poarti SAU) $\xrightarrow{x_i} \xrightarrow{y_i} P_i$

P_i -urile sunt apoi agregate printr-o poartă și

$\Rightarrow P_{4,7}$ se obține la $2d$

Un transport intern al segmentului RCA de valoare 0 reduce calea critică totală (2 sumatoare mai scurte operând concurrent). Ca urmare, cazul cel mai defavorabil de propagare a transportului revendică $P_{4,7} = 1$.

Urmarea acestei observații, evidentă din expresia lui c_8 :

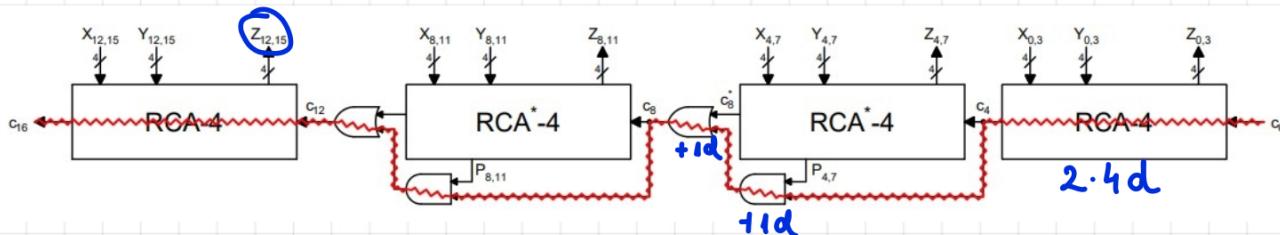
$$c_8 = c_8^* + P_{4,7} \cdot c_4 \xrightarrow{=1} \text{transport de ieșire}$$

este că în cazul cel mai defavorabil de propagare, transportul va urma logica de sunt. ■

Calculare întârziere → poate fi problema / aplicatie la examen
 → Prinul și ultimul segment nu au logica de skip pentru a putea avea o comparație echivalabilă cu RCA.

Dacă am avea sunt, transportul s-ar calcula extrem de rapid, iar înlocuitorul sumă s-ar calcula mult mai târziu.

⇒ Pt. a nu avea cazuri extreme se elimină sunt dim MSR, LSR

$$b_{CSRA-16}^{\Sigma} = \frac{8d}{c_4} + \frac{2d}{c_8} + \frac{2d}{c_{12}} \Big| + \frac{8d}{\cancel{z}_{15}} = 20d$$

RCA 2nd pt Σ

$$b_{CSRA-16}^{Cout} = \frac{8d}{c_4} + \frac{2d}{c_8} + \frac{2d}{c_{12}} \Big| + \frac{8d}{c_{16}} = 20d$$

$\cancel{z}_{15} \rightarrow 2 \cdot 4d = 8d$

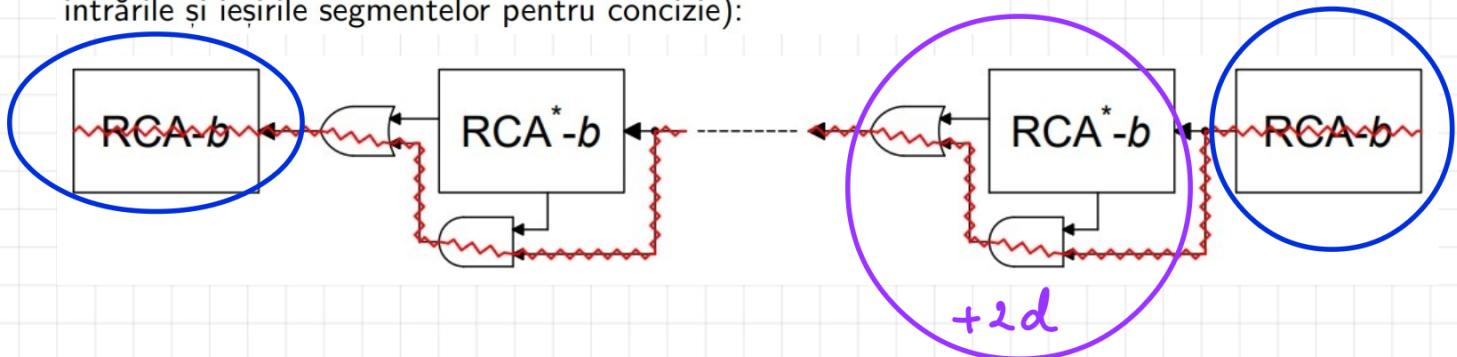
Determinarea lungimii optime a segmentelor RCA

→ Se consideră o structură CSkA având:

- segmente RCA de lungime b biți;
- segmentul MS și cel LS nu au logica de sunt significant - 11
- operații cu m biți, cu $m = k \cdot b$, $k \in \mathbb{N}$

Lungimea segmentelor RCA afectează întârziile.

Figura următoare descrie sumatorul CSkA pe n biți și modul de propagare a semnalelor de-a lungul căii sale critice (sunt omise intrările și ieșirile segmentelor pentru concizie):

→ Desigur nu este vorba de segmentele cu sunt (aici, în cazul de-favorabil se va trece prin sunt, indiferent de lungime)

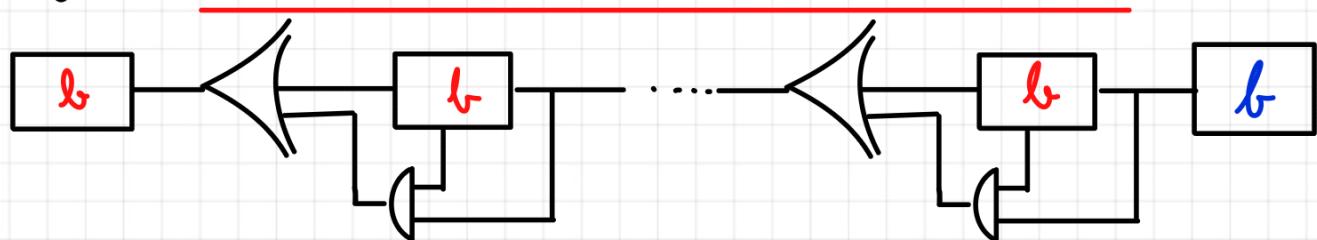
→ Contrează MS și LS segment + câte blocuri RCA^*-b avem

$$m - \text{bits} \quad m = k \cdot b$$

$$\text{segment de } b \text{ biți} \quad \Rightarrow \frac{m}{b} \text{ segmente}$$

$\frac{m}{b} - 2$ au sunt

$\underline{\underline{2}}$ → fără sunt

$$t_{CSkA-m}^{z/cout} = \frac{2 \cdot b \cdot d}{RCA} + \underbrace{2 \cdot \left(\frac{m}{b} - 2 \right) d}_{\substack{\text{sunt} \\ \text{seg. cu} \\ \text{sunt}}} + \frac{2bd}{RCA} = \left(4b + \frac{2m}{b} - 4 \right) d$$

→ Lungimea optimă, b_{opt} , reprezintă un punct de extrem local al funcției $b_{CSkA-m}^{2/cout}$, deci:

$$\frac{\partial b_{CSkA-m}^{2/cout}}{\partial b_{opt}} = 0 \Rightarrow -\frac{2m}{b^2} + 4 = 0$$

$$\Rightarrow b_{opt} = \frac{\sqrt{2m}}{2} \quad \text{cu latență optimă } b_{CSkA-m}^{2/cout} = 4(\sqrt{2m}-1)d_{min}$$

Ex:

$$M=32 \Rightarrow 4b + \frac{64}{b} - 4$$

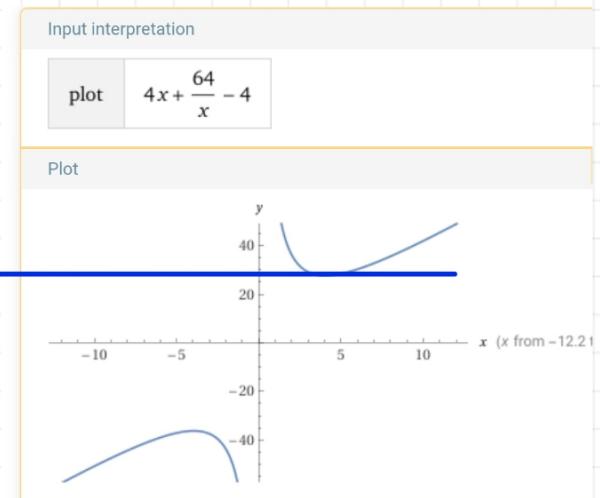
Demonstratie,

$$\Rightarrow \frac{\partial b}{\partial b} = 0$$

$$4 - \frac{2m}{b^2} = 0 \Rightarrow \frac{2m}{b^2} = 4$$

$$\Rightarrow b^2 = \frac{2m}{4} \Rightarrow b = \frac{\sqrt{2m}}{2} \quad (\text{luăm doar valoarea pozitivă})$$

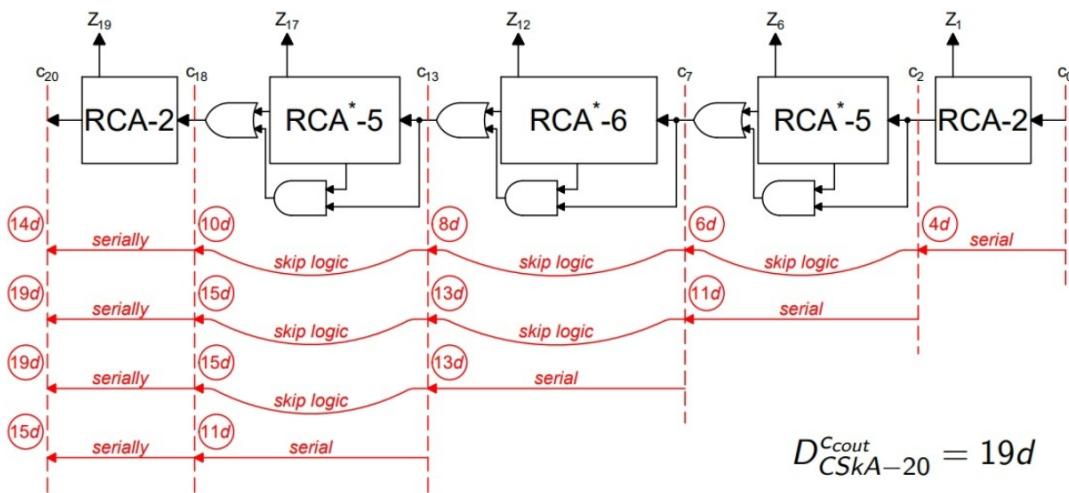
are minimum local

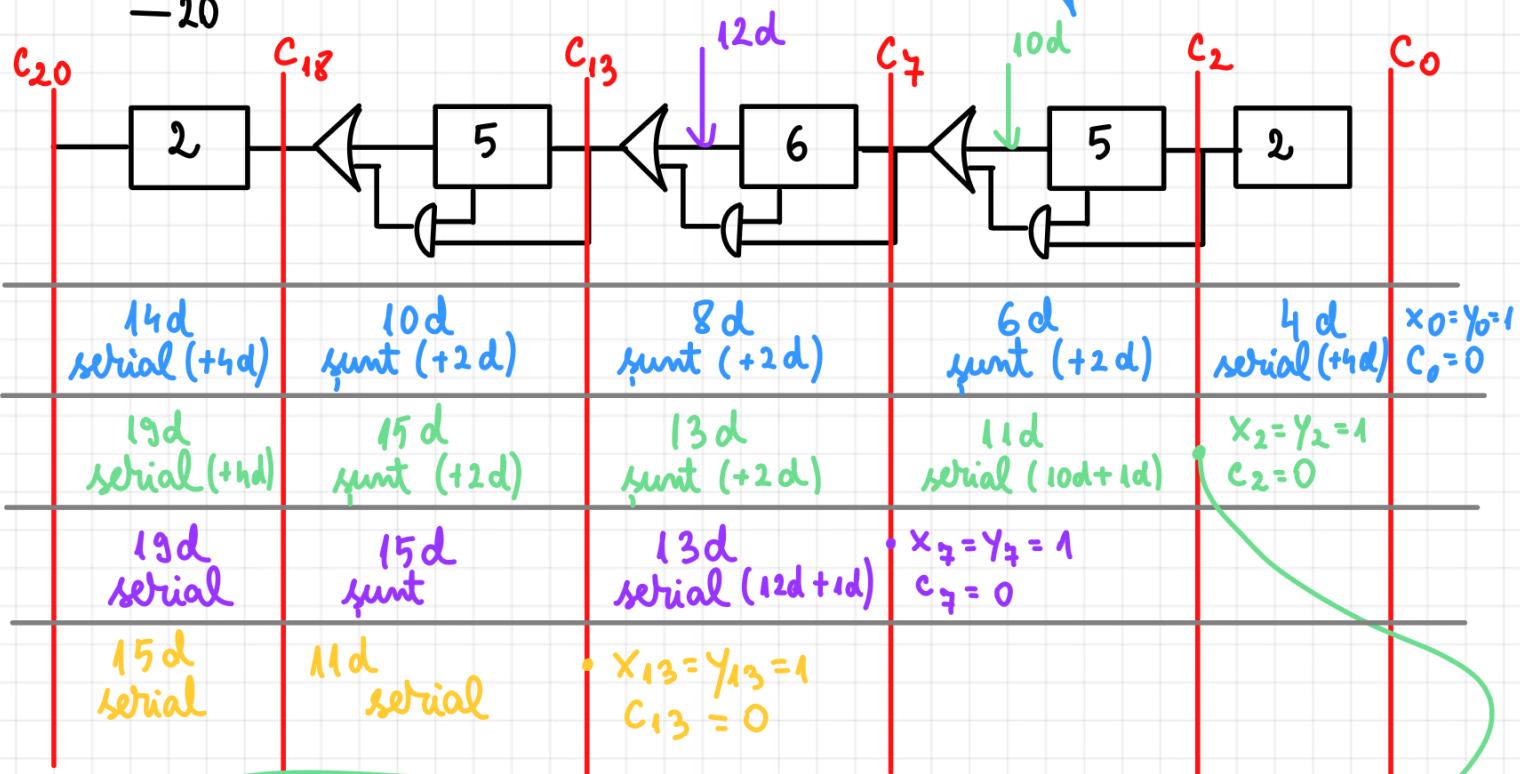
$$\left\{ \begin{array}{l} b_{CSkA-32 \text{ min}}^{2/cout} = 28d \\ b_{RCA-32}^{2/cout} = 64d \end{array} \right.$$

$$= 64d \quad (\text{ca termen de comparație})$$

Determinarea RCA de lungimi variabile → poate apărea la Ex
→ se consideră operanții pe 20 de biti și structura CSkA următoare:

→ construiesc cazul cel mai nefavorabil

⇒ am împărțit sumatorul în 2 (seg 2, și cele 4 seg din stânga)
→ sumt dispare

$$\Rightarrow b_{CSRA-20}^{C_{out}} = 19d$$

Pentru transportul de ieșire, cazul defavorabil începe propagarea transportului din segmentul RCA^* – 5 mai puțin semnificativ (la fel de defavorabil este și cazul începerii din segmentul RCA de 6 biți).

Pentru sumă, cazul defavorabil se determină evaluând latența maximă a celui mai semnificativ bit sumă pentru fiecare segment $RCA / RCA^* (\Sigma_{19}, \Sigma_{17}, \Sigma_{12}, \Sigma_6, \Sigma_1)$

Întârzierea de generare a unui bit sumă este maximă dacă transportul de intrare al segmentului RCA respectiv are întârzierea maximă. În consecință:

$$b_{\Sigma_1} = b_{C_0} + \frac{4d}{\text{seg 2 biti}} = (0+4)d = 4d$$

$$b_{\Sigma_6} = b_{MAX}^{C_2} + \frac{2 \cdot 5d}{RCA \ 5} = 4d + 10d = 14d$$

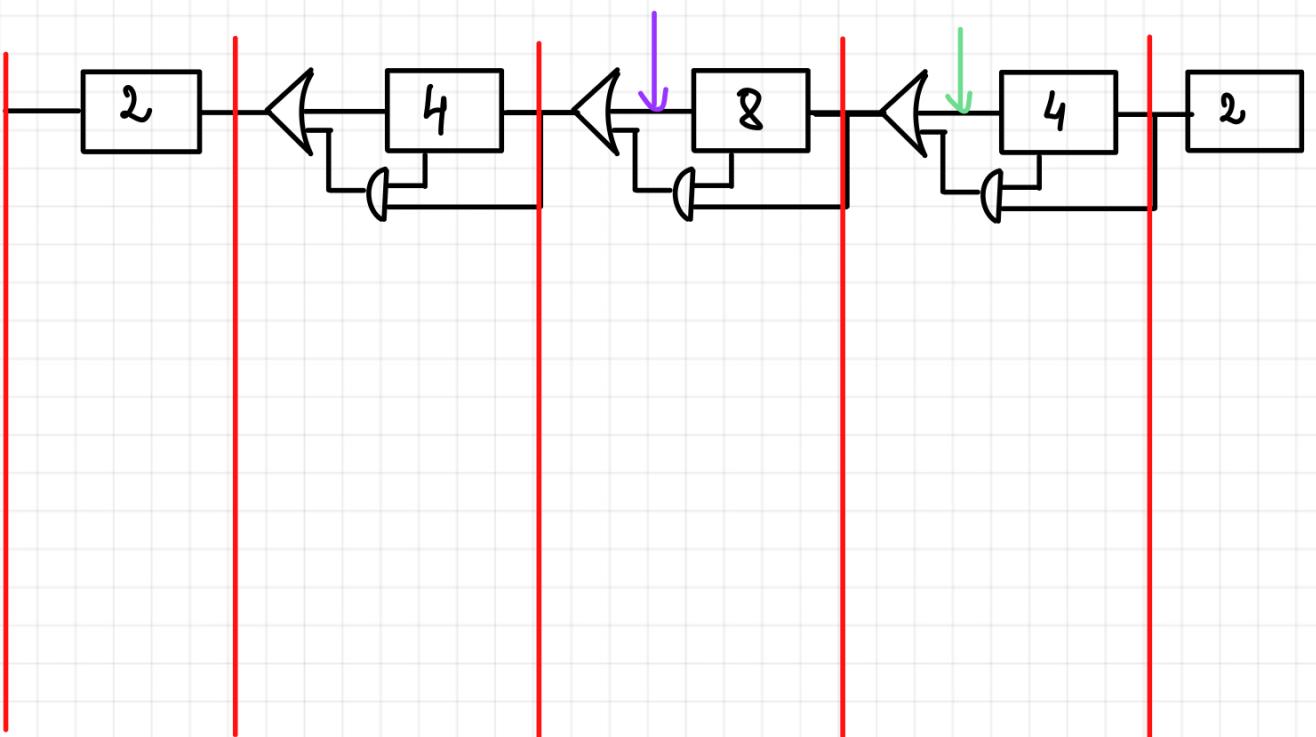
$$b_{\Sigma_{12}} = b_{max}^{C_7} + 2 \cdot 6d = 11d + 12d = 23d$$

$$b_{\Sigma_{17}} = b_{MAX}^{C_{13}} + 2 \cdot 5d = 13d + 10d = 23d$$

$$b_{\Sigma_{19}} = b_{max}^{C_{18}} + 4d = 15d + 4d = 19d$$

$$\Rightarrow b_{CSRA-20}^{\Sigma} = 23d$$

ex curs (de terminat)

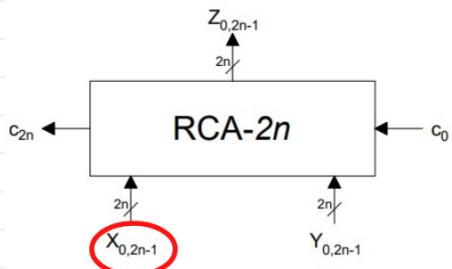

2.3.3. Garry Select Adder (CSeA)

→ Bazat pe principiul sumei conditionate prin transport.

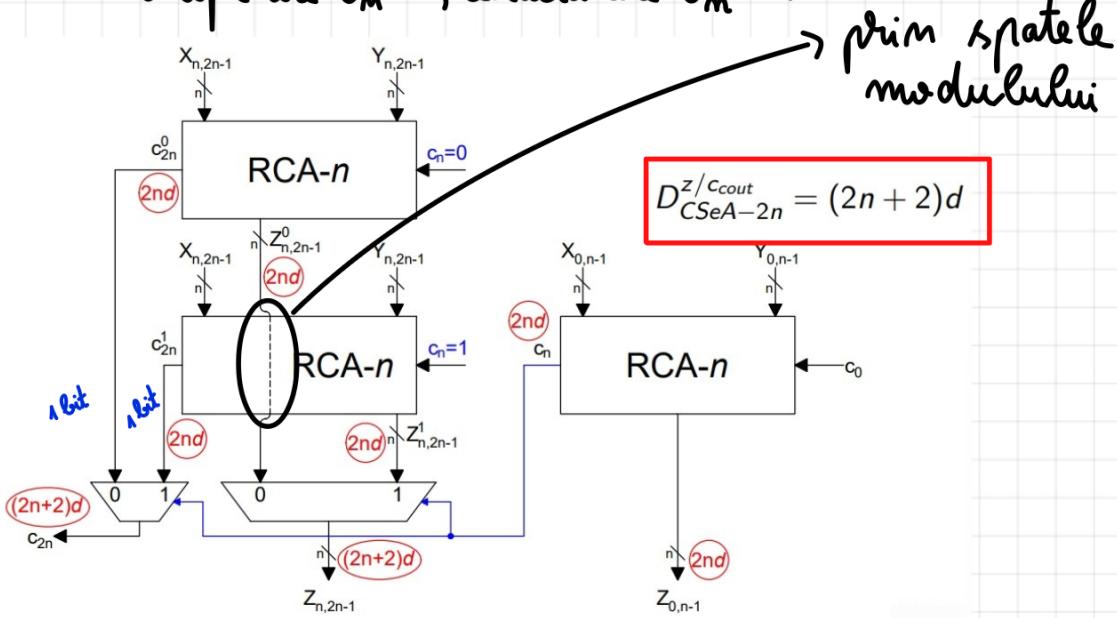
- ! c_i are doar 2 valori posibile $\begin{cases} 0 \\ 1 \end{cases}$
- Se calculează z_i și c_{i+1} în 2 cazuri
  - $\rightarrow (z_i^0, c_{i+1}^0)$, dacă $c_i = 0$
  - $\rightarrow (z_i^1, c_{i+1}^1)$, dacă $c_i = 1$
- Se va selecta una din cele 2 perechi (z_i, c_{i+1}) de mai sus ca fiind varianta corectă, după obținerea valorii corecte a lui c_i

Construcția unui CSeA permite de la arhitectura unui RCA pe 2m biti.

Construcția CSeA:

- se împarte sumatorul RCA-2m în două jumătăți;
- jumătatea mai semnificativă se duplică
- o copie are $c_m = 0$, cealaltă are $c_m = 1$.

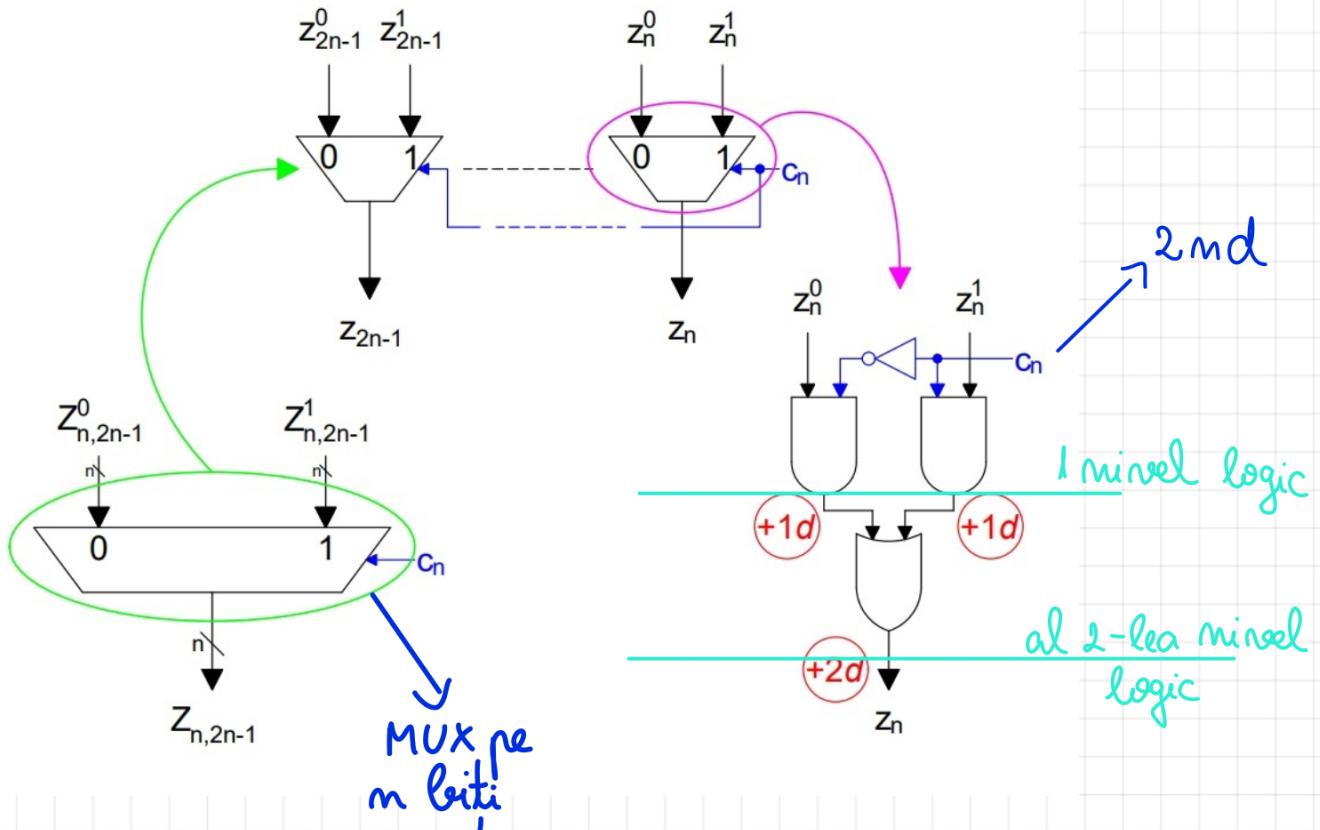

→ toate cele 3 segmente lucrează în mod paralel

! Dacă m este mare
 $b_{CSeA-2m}^{z/\text{out}} = (2 \cdot m + 2) d$

| îngrijătăște timpul pentru un RCA pe
 m biti

Detalii întăriere m MUX-uri → lucrează în paralel

Optimizarea ariei CSeA

→ Se permite de la tabelul de adevăr al semnalului c_{2m}

? Niciodată c_{2m}^0 nu poate fi mai mare decât c_{2m}^1

↳ deoarece tabelul de adevăr folosește don't care pentru cazuri imposibile

→ adună mîte operanți cu 1 mai mult

$$\begin{array}{c} \xrightarrow{\text{la } c_{2m}^0 : x_{m,2m-1} + y_{m,2m-1} + 0} \\ \xrightarrow{\text{la } c_{2m}^1 : x_{m,2m-1} + y_{m,2m-1} + 1} \end{array} >$$

Tabelul se deduce din dim desen, dim logica MUX 2:1

Inputs		Output	
c_n	c_{2n}^0	c_{2n}^1	c_{2n}
0	0	0	0
0	0	1	0
0	1	0	d
0	1	1	1
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	d
1	1	1	1

2:1 Multiplexer

86

Truth Table

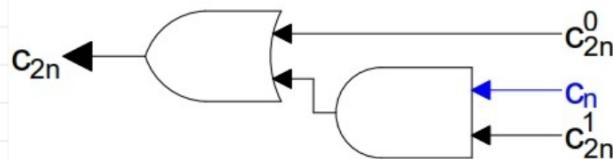
S_0	I_0	I_1	Y
0	0	X	0
0	1	X	1
1	X	0	0
1	X	1	1

Mimimizare

c_{2n}	c_n^0	c_n^1	c_{2n}
0	0	0	1
1	0	1	1

$$\Rightarrow C_{2n} = C_{2n}^0 + c_n \cdot C_{2n}^1$$

$\Rightarrow$ transportul de ieșire C_{2n} va fi generat astfel:

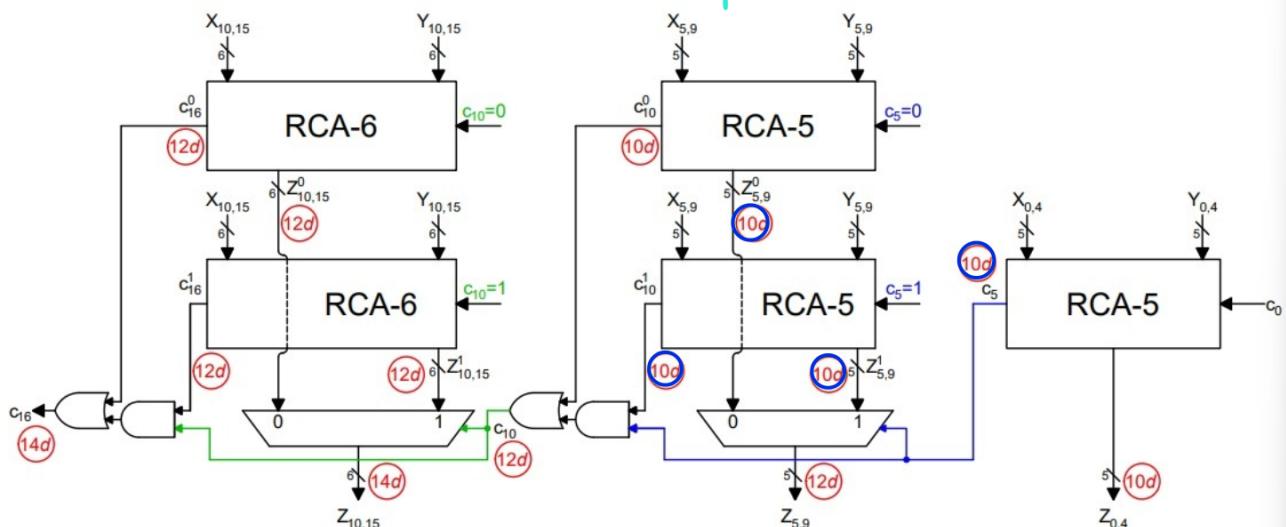

Segmente RCA de lungimi variabile

$\rightarrow$ operații pe 16 biti $\longrightarrow 6+5+5$

$\rightarrow$ structură CS_eA:

duplicat

Dim cauza duplicării RCA-5 c_{10} și $Z_{5,9}$ se obțin cu 2d mai târziu. $\Leftrightarrow$ I rang RCA $\Rightarrow$ următorul rang va avea cu un bit în plus

La MUX-ul de la RCA-5, toate intrările ajung în același timp

$\Rightarrow$ Dacă ar vrea să continuă arhitectura ilustrată, ar introduce o grupare RCA-7

(are întârziere 14d)

Latenta curentă: $b_{CSE-A-16} = 14d$

Dacă-l spărgeam în 2: $(2 \cdot 8 + 2)d = 18d$

? Se pot construi structuri CS_eA multi-level

erf curs (de terminat)

